

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця

Володимир ПОНОМАРЕНКО

Володимир 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

освітній ступінь «бакалавр»
(на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста)

(для іноземців та осіб без громадянства)

Харків
2022

Програма фахового вступного іспиту розроблена абітурієнтів іноземних громадян, які вступають на скорочений термін навчання за першим освітнім рівнем (бакалаврським) на базі молодшого спеціаліста за спеціальностями: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

При оцінюванні враховуються:

характеристики відповіді абітурієнта: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

сформованість загально навчальних та предметних умінь і навичок;

рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

самостійність оцінних суджень.

Знання – складові вмінь абітурієнтів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Цінності – ставлення виражають особистий досвід абітурієнтів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання у навчальній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних досягнень.

До характеристик якості знань належать:

повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;

глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;

гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;

системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших; **міцність знань** - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Перелік тем фахового вступного випробування

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ПРО ЕКОНОМІКУ

Що вивчає економіка. Обмеженість ресурсів і необмеженість людських потреб. Економічні закони й категорії. Методи економічної науки.

ТЕМА 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО РІШЕННЯ В РІЗНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ

Основні проблеми економіки. Поняття економічної системи. Типи економічних систем.

ТЕМА 3. ЕКОНОМІЧНІ ПОТРЕБИ І СПОСОБИ ЇХНЬОГО ЗАДОВОЛЕННЯ.

Економічні потреби як першооснова мотивації діяльності людини. Розмаїтість, класифікація й розвиток економічних потреб. Закон зростання потреб. Потреби й економічні інтереси. Закон корисності, що знижується, граничного блага.

ТЕМА 4. ВЛАСНІСТЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ

Утримування власності: економічний і юридичний аспекти. Місце відносин власності в економічній системі. Методи зміни форм власності: роздержавлення й приватизація.

ТЕМА 5. ПРОЦЕС ВИРОБНИЦТВА

Виробництво і його основні елементи. Фактори провадь земля, праця, капітал, їхня характеристика. Гроші й капітал. Функції й види грошей. Закон грошового обігу. Витрати виробництва: суть, види, структура. Собівартість -

мірило витрат підприємства. Шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві. Основні показники господарської діяльності підприємства.

ТЕМА 6. ПІДПРИЄМНИЦТВО І ЙОГО ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ

Підприємництво як особливий фактор виробництва. Основні види підприємницької діяльності. Типи підприємців і їхні основні функції.

ТЕМА 7. ПІДПРИЄМСТВО ЯК ОСНОВНА ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМА ЕКОНОМІКИ

Сутність і функції підприємств. Основні критерії їхньої класифікації. Види підприємств в Україні відповідно до форм власності. Основні види підприємств відповідно до форм власності в промислово розвинених країнах. Господарчі товариства в Україні. Малі, середні й великі підприємства.

ТЕМА 8. ПІДПРИЄМСТВО В РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Ринок. Види й типи ринків. Основні елементи ринку. Попит та пропозиція. Закон попиту та пропозиції. Ринкова рівновага. Еластичність попиту та пропозиції. Ціна. Ринкова ціна. Види цін. Прибуток підприємства. Поняття рентабельності.

ТЕМА 9. РИНКОВА ІНФРАСТРУКТУРА

Поняття ринкової інфраструктури. Товарні біржі і їхні функції. Фондові біржі і їхні функції. Біржі праці і їхньої функції. Банки і їхні види. Основні фінансово-кредитні установи.

ТЕМА 10. ДОХОДИ ВЛАСНИКІВ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА (ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ)

Заробітна плата. Форми й системи заробітної плати. Функції заробітної плати. Позичковий відсоток. Позичкові ставки. Основні види кредитів. Земельна рента. Ціна землі. Підприємницький дохід. Види прибутку. Рентабельність продукції, виробництва, продажів.

ТЕМА 11. МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття й мети менеджменту. Роль менеджера в керуванні і його характерні риси. Суть маркетингу, його головні елементи.

ТЕМА 12. СИСТЕМА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Система національних рахунків. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний дохід. Чистий національний дохід. Національний дохід.

ТЕМА 13. ФІНАНСОВО-ГРОШОВА СИСТЕМА

Фінанси, їхня сутність і функції. Структура фінансової системи держави. Державний бюджет і його структура. Бюджетний дефіцит. Податкова система. Види податків. Грошова система. Грошові агрегати. Інфляція як макроекономічне явище. Основні види причини й наслідку інфляції.

ТЕМА 14. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ Й БЕЗРОБІТТЯ

Ринок праці і його особливості. Безробіття і її основні форми. Рівень безробіття. Роль державної служби зайнятості на ринку праці.

ТЕМА 15. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Світова економіка й міжнародні економічні відносини. Міжнародний поділ праці - основа світового господарства. Міжнародна торгівля товарами й послугами. Міжнародна валютна система і її складені елементи.

Критерії оцінювання

Кожний білет складається із тестових завдань, їх бездоганне виконання оцінюється 200 балами (максимальна оцінка) за шкалою ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Підсумкова оцінка за випробування є сумою оцінок (балів), отриманих за кожне завдання. Мінімальний прохідний бал – 100 балів.

Рекомендації

Основні

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: навч. посібн. / В. Д. Базилевич. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Київ: Знання, 2019. – 702 с.
2. Базиліук А. В. Економічна теорія: Практикум. Навчальний посібник / А. В. Базиліук, Ж. В. Дерій, В. В. Концева. І. О. Хломенко. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 312 с.
3. Економічна теорія: підручник / За заг. ред. В. П. Якобчук. – Київ: Ліра-К, 2020. – 450 с.
4. Основи економічної теорії: Навчальний посібник / Ю. Г. Козак, С. С. Шаповалова, О. С. Кіро та ін. – Київ: ЦНП, 2019. – 264 с.
5. Політична економія: Навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 280 с.
6. Чепінога В. Г. Економічна теорія: підручник / В. Г. Чепінога. – Київ: Юрінком Інтер, 2019. – 656 с.

Додаткова

7. Kates K. Classical Economic Theory and Modern Economics / K. Kates. – Melbourne: RMIT University Press, 2020. – 264 P.
8. Political Economy [Electronic resource]. Self-study of Bachelor's (first) degree students of all specialities / compiled by T. Cherkashyna. – Kharkiv: S. Kuznets KhNUE, 2019. – 58 p. (English)
9. Ray M. Krugman's Economics for AP / M. Ray, D. Anderson. – New York: BFW, 2010. – 927 P.
10. Mankiw N. G. Principles of Economics (MindTap Course List) / Mankiw N. G. – London: Springer, 2019. – 702 P.
11. Fundamentals of Economics: textbook / M. Mashchenko, L. Ukrainiska, N. Stepaneko et al. – Kharkiv: S. Kuznets KhNUE, 2021. – 240 p. (English)
12. Zhang W. B. The General Economic Theory: An integrative approach / W. B. Zhang. – London: Springer, 2020. – 654 P.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
14. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.my.gov.ua.
15. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ec.europa.eu.
16. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс] // <http://www.un.org>.
17. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.econ.worldbank.org.

Голова атестаційної комісії

Роман ЯЦЕНКО